

Juan José Laborda, president del Senat

“Encara no es pot parlar de l'Europa de les regions”

El Senat, una cambra oblidada per la classe política, és defensada a capa i espasa pel seu president en un comprensible intent de defensar el càrrec.

“El Senat té funcions poc conegudes, però molt importants”.

ARXIU

Des del començament de la transició de la dictadura franquista a la democràcia actual, la labor de la cambra alta ha estat constantment posada en dubte pels mateixos membres i tot. Ningú no sap ben bé perquè serveix l'activitat que es desenvolupa en l'interior de l'edifici de la madrilenya

plaça de la Marina Española i els electors tenen la sensació que els escons del Senat serveixen per a poc més que per a fer-hi confortables migdiades i desenrotllar ingeniosos jocs florals per part d'un parell de centenars de persones, caracteritzades, la majoria d'elles, per una edat elevada i pel convenciment personal que allí, al Senat, comença el funeral, *cor-*

pore insepulto, de les seues respectives carreres polítiques. El fet que, a l'hora de confeccionar les llistes electorals, els diferents partits reserven els escons de la cambra alta per "agrair els serveis prestats" a vells i lleials militants, deixa bastant clara la importància que es concedeix a una institució a la qual s'acusà, des del primer moment, de servir de re-

fugi als membres del Consell d'Estat del general Franco.

L'arribada d'un home jove a la presidència —el passat 4 d'octubre, Juan José Laborda feia 43 anys— es va interpretar com l'intent de la majoria socialista d'insuflar aire de renovació en l'anquilosat sistema bicameral. Llavors es va parlar —darreries del 89— que l'hemicicle senatorial havia d'esdevenir cambra de representació territorial o de les autonomies. És a dir que allí s'escoltarien i serien ateses fora del poderós corró del Congrés de Diputats les veus dels pobles de l'estat espanyol. Any i escaig després, poc s'ha avançat en aquest sentit i, ara, es debat amb l'entusiasme propi de la tercera edat si la reforma de la cambra es fa per via constitucional o de reglament. És una espècie de "si són moros o cristians" que discuteixen ses senyories, mentre usen i gaudeixen de la piscina climatitzada posada a la seua disposició o activen uns músculs ja cansats en el gimnasi de la casa.

—*En realitat, avui, ¿perquè serveix el Senat?*

—El Senat serveix per a tot allò que li va atribuir la Constitució tant en les funcions legislatives com de control del govern, i també de les que es deriven de la condició de cambra territorial.

Precisament aquest aspecte específic és el que, ara mateix, tractem de potenciar amb la reforma del reglament. I després el Senat té altres funcions menys conegudes, però no menys importants, com ara la de la participació en els projectes de qualsevulla reforma de la Constitució, paritari amb el Congrés en tot allò que fa referència a política exterior i a la corona; l'elecció dels membres del Tribunal Constitucional; el Consell General del Poder Judicial o la distribució del Fons de Compensació Interterritorial...

—*¿Què opina sobre l'opinió que la cambra alta es va formar en un principi com un refugi dels membres del Consell d'Estat franquista?*

—El Senat va ser creat pels representants del poble, elegits democràticament, perquè llavors es va pensar que era necessari. I pense que la idea continua vigent, que Espanya havia de tenir un sistema bicameral. Un sistema, certament, que ha estat present en la major part de la història parlamentària espanyola.

ASSOLIR EL CONSENS

—*Des d'un principi els comentaris que s'han fet sobre les activitats del Se-*

Biografia

Juan José Laborda Martínez va nàixer a Bilbao el 4 d'octubre de 1947. És casat i té tres fills. És periodista per la Universitat de Navarra (Opus Dei) i llicenciat en Història Moderna i Contemporània per la Universidad de Valladolid. També és professor del Colegio Universitario de Burgos. El 1967 es va incorporar al Sindicato Democràtic de Estudiantes a Pamplona.

El 1974 va ingressar en la UGT i a l'any següent en el Partit Socialista Obrer Espanyol. D'aleshores ençà la seva activitat al si del PSOE ha estat incessant. Des de la primera legislatura, la constituent, va ser elegit senador per Burgos i, després, ininterrompudament, en totes les posteriors. El seu coneixement, doncs, dels pèls i senyals de la cambra alta és evident. Entre 1979 i 1987 va ser portaveu del grup socialista de la mateixa cambra.

Juan José Laborda Martín és membre de la societat El Sitio, de Bilbao (una mena de reducte cultural-ideològic-propagandístic dels socialistes). Així mateix és membre de número de la Sociedad de Estudios Vascos (Eusko Ikaskuntza).

Entre els anys 1979 i 1982 va formar part de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa. Va ser també president del Consell del Senat en el període 1987/89 i és vocal de la junta directiva de l'Asociació Atlántica Española.

Dins del PSOE va exercir el càrrec de secretari general del Partido Socialista de Castilla i León entre 1985 i 1990. Durant aquest temps va ser candidat a la presidència de la Junta de Castilla i León el 1987.

El president del Senat també té condecoracions. Posseeix la Encomienda al Mérito Constitucional i de la Gran Cruz al Mérito Militar amb distintiu blanc.

nat es realitzen en to jocos i pejoratiu, ¿continua el mateix to o pensa que ha canviat alguna cosa?

—Pense que els comentaris que s'han fet sobre el Senat, com de qualsevol altra institució, han estat uns pejoratius, d'altres, diguem-ne, neutrals, i d'altres encara, laudatoris... Sempre ocorre això. Però jo no estic treballant al Senat pensant en els comentaris. Sóc ací intentant complir les meues funcions de president, fet el possible per aconseguir el consens entre els grups parlamentaris, respecte a les minories i col.laborant tot el que puc perquè el Senat esdevinga una cambra de representació territorial.

—*En aquest sentit, ¿com va aquesta temptativa? ¿pensa que aconseguirà que el Senat siga realment i efectivament una cambra de representació territorial en què les autonomies tinguen un pes específic?*

—Ja li he dit que col.labore per aconseguir aquest objectiu, si bé el pes de la reforma l'han de portar, i el porten, els grups parlamentaris que componen la cambra.

La tasca no és fàcil perquè s'han d'unir moltes postures, moltes voluntats. Però és veritat que el ple de la cambra al principi d'aquesta legislatura, al desembre de 1981, va aprovar una proposta per a iniciar la reforma del reglament que, a l'abril següent, la comissió de reglament aconseguí un acord perquè aquesta reforma es duguera a terme per aquesta

via. És a dir, reformar el reglament i no la Constitució i que, després, la mateixa comissió em va suggerir que visitara els presidents de les distintes comunitats autònomes per demanar-los la seua opinió sobre aquests assumptes... Com pot veure, s'hi han donat passos i se n'estan donant per a aconseguir aquesta reforma.

—*Concretant ja el tema autonòmic ¿estaria disposat que, sota el seu mandat, el Senat contribuïra positivament a dotar dels màxims sostres competencials recollits en els estatuts d'autonomia, especialment els de Catalunya, País Valencià i Balears? En aquest sentit li puc recordar que les recents declaracions del president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, en les quals subratllava la seua insatisfacció davant el desenvolupament de l'estatut de Sau.*

—Això que em planteja sembla assenyat considerar-ho com un qüestió que cal abordar dins els amplis acords polítics similars als que es van donar com a resultat de la Constitució i els estatuts autonòmics. El Senat a través dels estudis realitzats per les comissions d'autonomies continua contribuint a aportar anàlisis i criteris relacionats amb els assumptes de les competències.

Desgraciadament, Juan José Laborda, s'escapa sense cap habilitat del contingut de la pregunta i es nega a entrar en l'anàlisi del contenciós més greu que enfronta actualment Catalunya i Euskadi amb

les estructures de l'estat i que no és altre que l'absoluta paralització del procés de transferències recollides i aprovades en uns estatuts que, aparentment, estan protegits i impulsats per la Constitució espanyola.

DRETS HISTÒRICS

—*¿Considera que la Constitució espanyola empara i protegeix eficaçment els drets individuals i col·lectius de les nacionalitats històriques?*

—Sí.

—*En els nombrosos viatges que realitza per les distintes comunitats autònomes, ¿quin clima detecta quant a la sensibilitat diferencial d'unes sobre altres?*

—Les comunitats autònomes han servit, com tot el que es relaciona amb l'exercici de les llibertats, per a la recuperació d'allò particular i d'allò general en termes de cultura, però les comunitats autònomes serveixen per vertebrar una Espanya que vol protagonitzar la unitat europea.

I, quant als viatges per les comunitats autònomes, he observat un suport als treballs de la comissió que treballa en la reforma del Reglament del Senat. Naturalment, hi ha matisos, però, fins ara, els presidents autonòmics amb què m'he entrevistat estan d'acord en la necessitat d'adaptar el Senat a la condició de cambra territorial que preveu la Constitució.

AUTODETERMINACIÓ

—*¿Què opina dels cíclics rebrots de reivindicacions de l'autodeterminació i independentisme que s'observen en alguns dels pobles que conformen l'estat espanyol?*

—Aquestes iniciatives ocasionals no són tant dels pobles com d'actituds testimonials d'origen polític.

—*I quant a la referència que s'ha fet anteriorment a la unitat europea, ¿quin paper pot fer el Senat espanyol en aquesta Europa comunitària que camina cap a la potenciació de les regions?*

—Com ja he dit, Europa, primer, camina cap a la unitat i és a aquest objectiu que el Parlament dedica els seus esforços. Encara és prompte per a parlar de l'Europa de les regions, perquè molt pocs països de la Comunitat Europea tenim un sistema jurídic que reconega l'autogovern d'aquestes regions.

José Miguel García Mateache